

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับพฤติกรรมการปฏิบัติตัว
ด้านสุขภาพในระยะคลอดของมารดาครรภ์แรก

The Relationship between Perceived Self-efficacy and Health Behaviors during
Childbirth among First Time Mothers

จันทร์เพ็ญ อามพัฒน์, พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว) *

เพ็ญภา วิชากุล, พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว) *

อารีรัตน์ วิเชียรประภา, พย.ม. (การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด) **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถ
ของตนเอง กับพฤติกรรมการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพในระยะคลอดของมารดาครรภ์แรก กลุ่มตัวอย่างเป็น
มารดาครรภ์แรกที่มาคลอดที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยเป็นแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในมารดาครรภ์แรก และแบบสอบถาม
พฤติกรรม การปฏิบัติตัวด้านสุขภาพในระยะคลอด ซึ่งคณะผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการ
รับรู้ความสามารถของตนเองในมารดาวัยรุ่น ของสุพรรณิ กัณหาคิลก (2542) หาความตรงตามเนื้อหา
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองของ
มารดาครรภ์แรก และแบบสอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพในระยะคลอดของมารดาครรภ์
แรก ด้วยวิธีการของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ .85 และ .92 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
พฤติกรรมการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพในระยะคลอดของกลุ่มตัวอย่าง ($r = .469, p < .05$) เมื่อจำแนกเป็น
รายด้าน พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านความเข้มแข็งหรือความมั่นใจ และด้านความกล้า
หรือกล้าเสี่ยงกับ สถานการณ์ที่เคยกะทำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปฏิบัติตัวด้าน
สุขภาพในระยะคลอดของกลุ่มตัวอย่าง ($r = .389, p < .05$; $r = .365, p < .05$) ส่วนการรับรู้ความสามารถ
ของตนเองด้านความยากง่ายของการกระทำไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพ
ในระยะคลอดของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้แนะว่าพยาบาลควรประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา
ครรภ์แรกในระยะคลอดตั้งแต่มาฝากครรภ์ครั้งแรก และบูรณาการการรับรู้ความสามารถของตนเองใน
ทุกขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล ควรเสริมสร้างประสบการณ์ของการเป็นมารดาให้มีความกล้า
และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่มารดาครรภ์แรกสามารถปฏิบัติได้จริง

คำสำคัญ : การรับรู้ความสามารถของตนเอง พฤติกรรมการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพในระยะคลอด มารดาครรภ์แรก

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี